

Fehér Mariann Andrea[1]: A cselekvőképességet korlátozó gondnokság I.

Debreceni Jogi Műhely, 2005. évi (II. évfolyam) 1. szám, (2005. április)

Bizonyos jognyilatkozatoktól eltekintve (végrendelet, házasságkötés, személyhez fűződő jogok megsértésével kapcsolatos fellépés) a jognyilatkozatokat képviselő útján is meg lehet tenni. A képviselet lehet önkéntes vagy kötelező. A meghatalmazás általában önkéntes, mivel pl. a perben fellépni lehet személyesen is vagy jogi képviselő közreműködésével. Sokszor azonban a szerződésen alapuló képviselet is lehet kötelező: így kötelező a jogi képviselet[2] az ítéltábla vagy a Legfelsőbb Bíróság előtti eljárások nagy részében vagy a cégeljárások döntő részében.

A képviseletet leginkább úgy csoportosítják, hogy mi a jogviszony alapja. Így a képviselet lehet:

1. jogügyleti képviselet
2. szervezeti képviselet
3. törvényes képviselet

A jogügyleti képviselet két fő típusa az egyoldalú meghatalmazás, illetve a kétoldalú megbízás. A szervezeti képviselet a jogi személyeknél jelentős: a jogi személy nevében az jogosult képviseletre, akit a létesítő okirat erre felhatalmaz, pl. a betéti társaságnál ez az üzletvezető. Két kiegészítő szabályt ismer a Ptk.: A szervezeti egység vezetője az egység rendeltetészerű működése által meghatározott körben a jogi személy képviselőjeként jár el. Jogszabály, alapító határozat vagy okirat ettől eltérően rendelkezhet.[3] Áru adásvételével vagy egyéb szolgáltatás nyújtásával rendszeresen foglalkozó jogi személynek az ügyfélforgalom számára nyitvaálló helyiségeiben dolgozó alkalmazottat és tagot - amennyiben jogszabály eltérően nem rendelkezik, vagy a körülményekből más nem következik - az ott szokásos szerződések megkötésénél és lebonyolításánál a jogi személy képviselőjének kell tekinteni.[4] – vélelmezett képviselet.

A törvényen alapuló képviseletnek általában az a célja, hogy akinek a belátási képessége valamilyen okból nincs meg vagy csökkent, a jognyilatkozatainak érvényességéhez szükség legyen egy belátási képességgel rendelkező személy, lehetőleg hozzá közel álló személy beleegyezésére, jóváhagyására, önálló nyilatkozatára. A törvényes képviselet legjellemzőbb példája a szülői képviselet, minden kiskorú személy törvényes képviselője – ha van – a szülő. A problémát az okozhatja, ha a szülők között nincs egyetértés, ha külön élnek, vagy ha valamelyik alkalmatlan vagy méltatlan a szülői felügyeletre – mindezekkel a családjog foglalkozik. Ha nincs szülő, akkor a kiskorú törvényes képviselője a gyám, amely viszont nem kettő, hanem jellemzően egy, és annak szabályait, hogy ki és milyen feltételek mellett lehet gyám, szintén a Családjogi Törvény (1952. évi IV. törvény) tartalmazza. Egyébként a képviselet vonatkozásában néha nem következetes a törvény, hogy mit ír elő eljárásjogi és mit anyagi jogi jogszabályban. Pribula László írja: „nem következetes a törvényi elhatárolás a korlátozottan cselekvőképesek jognyilatkozatainak rendezése során. A Pp. mondja ki, hogy házassági perben a korlátozottan cselekvőképes fél is teljes perbeli cselekvőképességgel rendelkezik, ugyanakkor a Csjt. szabályozza, hogy törvényes képviselőjének hozzájárulása nélkül indíthat házasság felbontása iránt pert a korlátozottan cselekvőképes házastárs, illetve hogy a származás iránti pereket a korlátozottan cselekvőképes személy viszont csak a törvényes képviselőjének a hozzájárulásával indíthatja meg. A Pp. rendelkezései között találkozhatunk a meghatalmazás, a perbeli képviselet szabályaival, de a Csjt. mondja ki, hogy a szülő mikor nem képviselheti gyermekét az egyes perekben...”[5]

A szülő és a gyám mellett a harmadik törvényes képviselői intézmény a gondnokság. A gondnokság szabályai jóval bonyolultabbak, mivel a gondnokságnak számos típusa van.

A jogtörténelemben sokáig bizonytalanság volt a gyámság és a gondnokság elválasztásában. A római jog ismerte mindkét intézményt, és párhuzamosan használta azokat. Az egyik intézmény volt a cura minorum: a praetor állandó jelleggel vagy egyes esetekre szólóan rendelt gondnokot a kiskorú részére. A másik a cura impuberis – feladata a kiskorú érdekeinek védelme volt a gyám mellett, annak akadályozása vagy alkalmatlansága esetén. A középkori magyar jogban sem volt egyértelmű az elkülönülés: 12 éves korig a szülő nélkül maradt kiskorúak gyámot kaptak, 12 éves kortól a fiúk a nagykorúságig, a lányok házasságkötésükig pedig gondnokot.[6] Csak az 1877. évi XX. tc. határozta el egyértelműen a két intézményt. Ma a gyámságot a családjog, a gondnokságot a polgári jog szabályozza, vannak egyes szerzők, így Jobbágyi Gábor[7], akik a két intézmény közelítését szorgalmazzák.

A gondnokság ismét két további csoportra osztható: a cselekvőképességet érintő és a cselekvőképességet nem érintő gondnokságra. A cselekvőképességet nem érintő gondnokságnak van két a Ptk.-ban szabályozott típusa: az eseti gondnoké és az ügyeinek vitelében akadályozott személy gondnokáé, valamint egy a Pp.-ben szabályozott típusa: az ügygondnoké. Ezen kívül más gondnoki típusok is létezhetnek.

Ha a szülő, a gyám vagy a gondnok akár jogszabály vagy a gyámhatóság rendelkezése folytán, akár érdekellentét vagy más tényleges akadály miatt nem járhat el, a gyámhatóság eseti gondnokot rendel. Ezen kívül a Ptk. két további esetet sorol fel: Eseti gondnokot kell rendelni akkor is, ha 1. sürgősen kell intézkedni, és a cselekvőképtelen vagy korlátozottan cselekvőképes személynek nincs törvényes képviselője, vagy annak személye nem állapítható meg, 2. ha az ismeretlen, távollevő vagy ügyeinek vitelében egyébként akadályozott személy jogainak megóvása érdekében szükséges. A törvény kimondja, hogy az eseti gondnok az ügyben olyan jogkörrel jár el, mint a gyám, illetőleg a gondnok, valamint hogy a szülői felügyeletet gyakorló szülő, a gyám és a gondnok jogköre nem terjed ki azokra az ügyekre, amelyeknek ellátására eseti gondnokot rendeltek.[8] A törvény azonban más helyen is utal az eseti gondnokság intézményére. A gyermek részére már megszületése előtt gondnokot kell kirendelni, ha ez jogainak megóvása érdekében szükséges, különösen ha a gyermek és törvényes képviselője között érdekellentét van.[9] Nincs külön kimondva, de ez is az eseti gondnokság intézménye.

Az ügyeinek vitelében akadályozott személy gondnokságát a Ptk. úgy rendezi, hogy a gyámhatóság kérelemre gondnokot rendel annak, akit körülményei ügyeinek vitelében akadályoznak, különösen, ha ismeretlen helyen tartózkodik, vagy ismert helyen tartózkodik ugyan, de visszatérésében gátolva van. Ebből a csoportból speciális a távollevő gondnoka, mivel a gondnok ebben a körben vagyonkezelési feladatokat lát el, egyéb feladatokat csak külön jogszabályi felhatalmazás alapján, a távollevő gondnoka ezenfelül - a gyámhatóság előzetes hozzájárulásával - minden olyan intézkedést megtehet, amivel a gondnokolt személyt károsodástól óvja meg.[10]

Az ügygondnok perjogi intézmény. Általában akkor van rá szükség, amikor valamelyik fél nem tud személyesen fellépni valamilyen okból és nem hatalmazott meg senkit képviselővel. Általános szabály szerint ha a cselekvőképtelen félnek vagy a jogi személynek törvényes képviselője, illetőleg az ismeretlen helyen tartózkodó félnek meghatalmazottja nincs, a bíróság a fél részére ügygondnokot rendel.[11] Ezen kívül a törvény még számos helyen tárgyalja az ügygondnokság fogalmát. Így ha hirdetményi kézbesítésre kerül sor, akkor a keresetlevelet ügygondnok részére is kézbesíteni kell, ilyenkor az ügygondnok látja el az alperes képviselőt.[12] De kötelező ügygondnokot kirendelni gondnokság alá helyezési perben az alperes részére akkor is, ha egyébként ő maga is jelen van a perben.[13]

Vannak egyéb, cselekvőképességet nem érintő gondnoksági típusok is, ilyen pl. a zárgondnok intézménye, amelyet a bírósági végrehajtásról szóló törvény (Vht.) 1994. évi LIII. törvény szabályoz^[14]

A gondnokságnak a Ptk.-ban legrészletesebben szabályozott típusa a cselekvőképességet érintő gondnokságé. Ennek két típusa lenne: a cselekvőképességet kizáró gondnokságé és a cselekvőképességet korlátozó gondnokságé. Cselekvőképességet kizárni a 14 és 18 év közötti kiskorúaknál is lehet, de nekik nem gondnokuk, hanem gyámjuk van.

II.

A polgári jogban a személyek kapcsán a két legalapvetőbb kategória, a jog illetve cselekvőképesség. Minden ember jogképes, tehát jogok és kötelezettségek illetik meg, azonban a cselekvőképesség definiálása már nem ilyen egyszerű. A cselekvőképesség érvényes jognyilatkozat megtételének a képességet jelent, vagyis a természetes személyek azon képessége, hogy saját akaratukból és nevükben jogokat és kötelezettségeket szerezhetnek. Ez azonban a Ptk. értelmében korlátozható illetve kizárható, életkortól, bírói ítélettől és aktuális pszichés állapottól függően.

A számos Ptk. módosítás sorában az egyik legjelentősebb a 2001. évi XV. törvény, a cselekvőképességgel, gondnoksággal összefüggő egyes törvények módosításáról szóló. Maga a módosítás szükségszerű volt, hiszen a törvény korábbi szövege nem volt megfelelő a mai életviszonyoknak. Hiányosságaira, hézagaira és anomáliáira több érdekvédelmi és civil szervezet, országgyűlési képviselő és állampolgári jogok országgyűlési biztosa is rámutattak. Néhány ponton alapvető alkotmányossági követelményeknek sem felelt meg, valamint ezeken túl a nemzetközi tendenciák (pl.: Európa Tanács R. 99. számú, 1999. február 23-án kelt ajánlása a cselekvőképtelen nagykorúak védelmére vonatkozóan) is abba az irányba mutattak, hogy változtatni kell a hatályos magyar szabályokon. Ezt követően osztrák és német mintákat alapul véve született meg a jelenleg is hatályos törvényszöveg, a Ptk. újrakodifikálását szorgalmazó törekvés realizálódását megelőzően.

A cselekvőképesség korlátozása és a gondnokság intézménye egy igen összetett kategória. Természetesen a szabályanyag alapját a hatályos

- Ptk. (1959. évi IV. törvény) II. fejezete képezi, de emellett a
- Polgári perrendtartás (1952. évi III. törvény),
- Családjogi törvény (1952. évi IV. törvény),
- 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról,
- valamint számos ügyészi, orvosi tevékenységet és szociális szakellátást szabályozó jogszabályok is irányadóak a kérdés kapcsán.

A kérdés jogi természetét megvizsgálva arra a megállapításra lehet jutni, hogy a nagykorú személyek cselekvőképességének korlátozása vegyes jellegű intézmény, hiszen keverednek benne a magánjogi illetve közjogi elemek. Magánjogi annyiban, hogy a szabályozás alapját a Ptk. képezi. Azonban rendkívül domináns a közjogi jelleg, hiszen a bírósági ítélet meghozatalát követően fontos feladat hárul a közigazgatási szervezetrendszer részét képező gyámhivatalokra, akik egyrészt nyilvántartásba veszik a gondnokolt személyt, másrészt kirendelik a gondnokot, akit aztán a későbbiekben ők ellenőriznek és számoltatnak el a vagyonkezeléssel és gondnoki tevékenységgel kapcsolatban, valamint gondnokolt és gondnoka közötti vitás esetben a gyámhivatal jogosult dönteni.

A Ptk. módosítást megelőző szövegének legnagyobb hiányossága az volt, hogy nem tett különbséget a kiskorú és a nagykorú korlátozottan cselekvőképes személyek között, hanem

egy címszó alatt tárgyalta a vonatkozó szabályokat. A törvényalkotók legfőbb célkitűzése egy olyan, differenciált szabályrendszer kidolgozása volt, amely maradéktalanul kettéválasztotta a korlátozottan cselekvőképes kiskorúak szabályanyagától a nagykorúakra vonatkozó rendelkezéseket.

Ezekén túlmenően még számos kérdés megoldásra várt. Meg kellett határozni - természetesen a gondnokság alá helyezendő személy érdekeinek maximális figyelembevétele mellett - a gondnokság alá helyezés megindítására jogosultak körét, illetve orientáló jelleggel ugyan, de a szabályozás tökéletesítése és rugalmassá tétele mellett, azokat a legjellemzőbb ügyköröket, amelyben a személy cselekvőképessége korlátozható. Mindezekén túlmenően, pedig lehetőséget kellett biztosítani a bírósági ítélet meghatározott időn belül történő felülvizsgálatára is.

Ki helyezhető ily módon gondnokság alá?

Ha összevetjük a jelenleg hatályos törvény szövegét a szabályozás előttivel, akkor egy jelentős különbség azonnal feltűnhet. Ez a különbség a korlátozottan cselekvőképes nagykorú személyek fogalmának meghatározásában használt szavakban jut kifejeződésre. Az elmebeli állapot helyett ma a pszichés állapot [ezáltal megszüntették az elmeállapotból eredő negatív asszociáció lehetőségét is (lásd elmebeteg)], a kóros szenvedély helyett a szenvedélybetegség fogalmát használják a törvényalkotók, valamint harmadik elemként megmaradt a szellemi fogyatékoság, mint a cselekvőképesség korlátozására alapul szolgáló kategória.

A szóhasználat megváltoztatása nagymértékben tükrözi a pszichiátria és az orvostudomány fejlődéseit, és a mindennapi életviszonyok területén bekövetkezett változásokat is. Sokkalta szélesebb népréteget érint napjainkban az alkoholizmus, drogproblémák és más hasonló pszichés függést okozó szereknek és tevékenységeknek az élvezete, és ezeknek a kezelése igen hangsúlyos szerepet kap az orvostudományban is. Mint ahogy a szóhasználat is jelzi, itt nem csupán szenvedélyekről, hanem beteg emberekről van szó, akik esetenként mindent alárendelnek szenvedélyük kielégítésének, ami aztán számos egyéb probléma forrásává válhat, és mint ilyenek, külső segítséget igényelhetnek annak érdekében, hogy mindennapi életük ne veszélyeztesse maguk és környezetük létét.

A törvényszöveg értelmében kizárólag azon nagykorú személyek cselekvőképessége korlátozható, akiknél az említett három egészségi ok egyike fennáll. Így például egy süketnéma csupán azért, mert nem hall illetve nem beszél, nem korlátozható cselekvőképességében, mert azon túl, hogy a kommunikáció számára nehezebb, képes arra, hogy önállóan vegyen részt a mindennapi életben.

Természetesen ennek a megállapítása orvosi szakkérdés, így a megalapozott bírói ítélet meghozatala érdekében szükséges orvosi szakvélemény kikérése is. A vizsgálat az egészségügyi állapotfelmérésen túl, kiterjed személyi és vagyoni viszonyok felderítésére, annak vizsgálatára, hogyan viselkedik a mindennapi élet alapvető helyzeteiben, milyen a viszonya a környezetével, rendelkezik e kellő ismerettel ügyei viteléhez. Kiemelkedő jelentősége van ennek körében a személyes meghallgatásnak is.

Ki jogosult a gondnokság alá helyezés eljárásának megindítására?

Szintén új elemként jelenik meg a jogszabály szövegében azon személyek körének meghatározása, akik jogosultak a perindításra a személy cselekvőképességének korlátozása érdekében. Erre elsődlegesen az adott személy közeli hozzátartozóinak van lehetősége, így nagykorú házastársának, egyeneságbeli rokonának és testvérének. Ezek hiányában, illetve abban az esetben, ha ők 60 napon belül nem élnek keresetindítási lehetőségükkel és a gyámhatóság tudomást szerez az eljárás megindításának szükségességéről, akkor jogosult, az

ügyességgel egyetemben az eljárás megindítására. Azonban ebben az esetben figyelembe kell venni a speciális, a gyámhatóságra illetve az ügyészekre vonatkozó jogszabályokat.

A perindításra jogosult személyek körének meghatározása szintén a cselekvőképességében korlátozandó személy érdekeinek védelmében került kialakításra, hiszen családjának csupán legszűkebb köre jogosult az eljárás megindítására. Tekintettel arra, hogy feltehetőleg ezen személyek álnak a legszorosabb kapcsolatban a gondnokság alá helyezendő személlyel, így ők helyesen mérhetik fel, hogy szüksége van-e segítségre a mindennapi élet valamely területén, amely tekintetben képtelen ügyeinek önálló vitelére.

A cselekvőképesség korlátozásának legfőbb ügycsoportjai

Ezzel kapcsolatban szintén megjelent egy újdonság. A korábbiakban problémát jelentett a korlátozó és a kizáró gondnokság szétválasztása, hiszen csak nagyon csekély különbség volt a két eset között, és ez sértette az arányosság alkotmányos követelményét is, mivel a cselekvőképességében korlátozott személynek csak igen szűk körben volt meg a lehetősége az önálló jognyilatkozat megtételére, hiszen az esetek döntő többségében gondnoka jóváhagyására volt szüksége. A mai szabályozás nagy előnye az, hogy igen rugalmasan kezeli a kérdést, és a törvény adta lehetőségeknek köszönhetően szabadabb mozgást biztosít a gondnokolt személynek, hiszen csak abban a tekintetben korlátozzák döntési autonómiáját, amiben az ténylegesen szükséges.

Nyilvánvaló ugyanakkor, hogy a belátási képességnek tartósan vagy időszakosan visszatérő, nagymértékű csökkenése nem csak mindenre kiterjedően korlátozhatja a nagykorút a cselekvőképességében, és nem kizárt, hogy a betegsége következtében csak a mindennapi élet meghatározott területén vagy területein nem rendelkezik az ügyei vételéhez szükséges belátási képességgel. A jogalkotók példálózó jelleggel felsorolják azon leggyakrabban előforduló, illetve legjelentősebb ügycsoportokat, amelyekben a gondnokolt nem rendelkezik a szükséges belátási, objektív döntési képességgel. Természetesen a bíróságnak megvan a lehetősége az egyéniesítésre - mint ahogy az a törvény szövegéből is kiderül -, lehetőség van további ügycsoportok meghatározására a gondnokolt állapotának függvényében.

Természetesen az is elképzelhető, hogy valakinek általános jelleggel csökkent a belátási képessége. Ilyenkor lehetőség van arra, hogy a bíróság általános jelleggel korlátozza döntési autonómiáját.

A legfontosabb ügycsoport, amit a törvényalkotók is első helyen említene a törvény szövegében, az a gondnokolt jövedelmével illetve különféle járulékaival való önálló rendelkezés részleges kizárása. Korábbiakban ez jelentette a legnagyobb problémát, hiszen gyakori probléma, hogy a gondnokolt nem bánik jól a pénzzel, illetve szenvedélybetegségének köszönhetően minden pénzét az élvezet megszerzésének szenteli, így megélhetési nehézségei lesznek, sőt esetenként bűnelkövetővé is válik, annak reményében, hogy így plusz jövedelemre tehet szert. Ilyen esetben a korábbi gyakorlat az volt, hogy cselekvőképességet kizáró gondnokság alá helyezték az illetőt, ami ha más problémával nem rendelkezett szintén alkotmányellenes lehetett, mert az arányosság követelményét sérthette, amely elvnek ilyen esetben feltétlenül érvényesülni kellett volna.

A kötelező felülvizsgálat

Szintén újdonsággal állunk szemben ebben az esetben is. A 2001. évi XV. törvénnyel történt módosítást megelőzően, nem volt törvény által kötelezően biztosított felülvizsgálatra lehetőség. Ezen felülvizsgálat lehetőségének hiánya, ismételten ellentmond az arányosság alkotmányossági követelményének.

Az idő múlásával ugyanis a beteg állapota akár pozitív, akár negatív irányba jelentősen változhat, és méltánytalan helyzetet eredményez, ha akár évtizedekig nem vizsgálja senki, mennyiben valósak a jogerős ítélet ténybeli megállapításai. Ennek érdekében a hivatkozott törvénymódosítás kötelező felülvizsgálatot tesz lehetővé, aminek megindítására az ítélet jogerőre emelkedésétől számított legfeljebb öt éven belül meg kell tenni a szükséges lépéseket.

Természetesen a törvényalkotók nem feledkeztek meg azokról sem, akiket még a módosítás előtt helyeztek gondnokság alá. Egészen az 1980. évet megelőzően felül kell vizsgálniuk a bíróságoknak a gondnokság alá helyezésre irányuló ügyeket. (2002-ben az 1980. előtt, 2003-ban az 1980. és 1990. között, 2004-ben az 1990. és 1994. között, 2005-ben az 1994. és 1998. között, 2006-ban pedig az 1998. évet követően a törvény hatálybalépéséig kiszabott gondnokság ügyében kell kötelezően felülvizsgálatot indítani.)

Az új szabályozás igen jelentős és jókora feladatot ró a bíróságokra és a szakértőkre egyaránt, de a szabályozás korszerűsítésével remélhetőleg egy olyan rendszert sikerült kialakítani, ami hosszú távon is jól működik, méltányos és igazságos, valamint a minél alaposabb eljárás biztosíthatja, hogy az érintett személy csupán a szükséges korlátokkal, a lehető legteljesebb életet élhesse.^[15]

III.

Az utolsó rész röviden összefoglalja, hogy a gondnokság alá helyezési (gondnokság felülvizsgálata iránt indított) pereknek^[16] milyen sajátosságai vannak.

1. A perekre általában a felek szembenállása, eltérő érdekpozíciója a jellemző, valaki a per végén „nyer”. Ezzel szemben a gondnokság alá helyezési perekben a felperes, aki szinte mindig a gyámhatóság csak látszólag ellenfele a gondnokság alá helyezni szándékolt személynek, valójában a perindítás az érdekében történik.
2. A gondnokság alá helyezési perben a legfőbb kérdés, amely szerint a belátási képesség milyen mértékben csökkent vagy hiányzik, szakkérdés, tehát megkerülhetetlen a szakértő eljárása. Az ügyben az első tárgyalásra is rendszerint a szakvélemény megérkezése után kerülhet csak sor, hiszen nincs olyan kérdés, amit ennek ismerete nélkül tisztázni tudnának. Egy alapos szakvélemény, egy-két, az alperest ismerő tanú vallomása alapján azonban az eljárás megnyugtatóan le tud zárulni többnyire már az első tárgyaláson.
3. Az ítéletek rendelkező része a fellebbezésre kioktatáson kívül általában csak a kereseti kérelemről való döntés, tehát a marasztalás vagy elutasítás. Itt viszont számos kérdésről dönteni kell. Így az ítélet feltétlenül tartalmazza:
 - a.) rendelkezést a gondnokság alá helyezésről, illetve a hatályában fenntartásról,
 - b.) arról való rendelkezést, hogy a gondnokság alá helyezés általános jelleggel vagy egyes ügycsoportok vonatkozásában történik-e
 - c.) ha egyes ügycsoportok vonatkozásában történik, fel kell sorolni ezeket az ügycsoportokat
 - d.) rendelkezni kell a kötelező felülvizsgálat idejéről
 - e.) mivel kötelező az alperes részére ügygondnok kirendelése, így dönteni kell az ügygondnok díjáról is, amelyet az állam visel, mivel az eljárás költségmentes
 - f.) az ítélet tartalmazza a gyámhatóság részére való felhívást a szükséges intézkedések megtételéről
 - g.) szintén tartalmazni kell az ítéletnek utasítást a gondnokságnak a bírósági számítógépes nyilvántartásba bevezetéséről

h.) és amennyiben a gondnokság alá helyezett személynek ingatlanon tulajdonjoga vagy hasznélvezeti joga van, akkor meg kell keresni a földhivatalt a gondnokság tényének bejegyzése végett.

Mivel a gondnokság alá helyezés a cselekvőképességében korlátozott személy életében döntő jelentőséggel bír, ezért a törvény is figyelembe veszi, és kellő garanciákkal látja el a folyamatot, amely a gondnokság alá helyezésről szóló döntéshez vezet.

FELHASZNÁLT IRODALOM

1. Jobbágyi Gábor: Személyi és családi jog. Szent István Társulat, Budapest, 2000.
2. Gosztolya Imre: A jogi képviselő. Magyar Jog 12/1990. 1033-1054. o.
3. Pribula László: A családjog és a polgári jog eltérő szemlélete. Doktoranduszok Fóruma Kiadványa. Miskolc 1999. 112-116. o.

[1] II. évf. nappali tagozatos hallgató, Debreceni Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar

[2] Pp. 73/A.§

[3] Ptk. 30.§ (1) bekezdés

[4] Ptk. 220. § (1) bekezdés

[5] Pribula László: A családjog és a polgári jog eltérő szemlélete (Doktoranduszok Fóruma Kiadványa. Miskolc 1999. 112.-116. o.)

[6] Forrás: Gosztolya Imre: A jogi képviselő (Magyar Jog 12/1990. 1033.-1054. o.)

[7] Jobbágyi Gábor: Személyi és családi jog (Szent István Társulat Budapest 2000. 331.-334. o.)

[8] Ptk. 225.§

[9] Ptk. 10.§

[10] Ptk. 224. §

[11] Pp. 74.§

[12] Pp. 102. § (3) bekezdés

[13] Pp. 308.§ (1) bekezdés

[14] Vht. 106.§, 196.§

[15] Ptk. 11.-21.§

[16] Pp. 304.-312.§